

ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยทางการพยาบาล ของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

พิศมัย อุบลศรี คม.*
จุฑาทิพย์ ศิริินภาค คม.*
ลออวรรณ อึ้งสกุล คม.*
อภิรดี สุขแสงดาว คม.*
สุหทัย ไตสังวาล พย.บ.*

บทคัดย่อ

การเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมาได้มีการปรับแผนการศึกษาขึ้นในปี 2551 โดยให้นักศึกษาพยาบาลเรียนวิชาวิจัยทางการพยาบาลในชั้นปีที่ 3 แทนการเรียนวิชานี้ในชั้นปีที่ 4 คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความพึงพอใจ ปัญหาและอุปสรรค ต่อการจัดการเรียนการสอน ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลจำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจ ปัญหา และอุปสรรค ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ผ่านเกณฑ์การยอมรับ 2 ใน 3 ทดสอบค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือโดยวิธีทดสอบสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาชได้ .91 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผลการวิจัย พบว่า ระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31, SD = 0.23$) และรายด้านทั้ง 3 ด้านคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านกระบวนการกลุ่ม และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41, SD = 0.27, \bar{X} = 4.45, SD = 0.31$ และ $\bar{X} = 3.57, SD = 0.57$ ตามลำดับ) ปัญหาอุปสรรคที่นักศึกษาพยาบาลพบในการเรียนคือระยะเวลาที่จำกัด แหล่งค้นคว้าน้อย และการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเหล่านี้สามารถนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การเรียนการสอน, นักศึกษาพยาบาล

* อาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

Satisfaction of Nursing Research Course Management for Nursing Students at Boromarajonani College of Nursing Nakhonratchasima

Abstract

In 2008, the Borommarajonnani College of Nursing Nakhonratchasima changed the Nursing Research Course teaching plan. The nursing students learned Nursing Research Course in the third year instead of the fourth year. Because of the change, the researchers aimed to explore the satisfaction with, problems encountered, and barriers found in 3rd year nursing students learning Nursing Research Course. The results of this study will be used to develop future teaching strategies for this course. The participants were 40 nursing students. Instrument of this study was a questionnaire assessing satisfaction with, problem encountered, and barrier found in the Nursing Research Course. Content validity was approved by 2 out of 3 experts. The cronbach's alpha coefficient for reliability was 91. The results showed that satisfaction with the Nursing Research Course management was at high level ($\bar{X} = 4.31, SD = 0.23$). Moreover, satisfaction for all 3 dimensions (course management, group process, and learning resources) were also at high level ($\bar{X} = 4.41, SD = 0.27$; $\bar{X} = 4.45, SD = 0.31$; $\bar{X} = 3.57, SD = 0.57$ respectively). The problems in students' learning were mainly with the learning time limitation, inadequate learning resources, and difficulties in using program for data analysis. The findings can be used for future improvements in the Nursing Research Course management.

Keywords: teaching&learning, nursing student

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาวิจัยทางการพยาบาลเป็นวิชาสำคัญที่ส่งเสริมให้บัณฑิตพยาบาลมีลักษณะอันพึงประสงค์ ในการสร้างองค์ความรู้และพัฒนางาน โดยใช้กระบวนการวิจัย วัตถุประสงค์ของวิชาจะเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย สามารถเขียนโครงร่างการวิจัยและทำการวิจัยขั้นพื้นฐานได้โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน หลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักวิจัย (สถาบันพระบรมราชชนก, 2545) คณะจารย์ภาควิชาการพยาบาล 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมาจึงได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย ทั้งการบรรยาย อภิปราย มอบหมายให้นักศึกษาทำกิจกรรมกลุ่มตามใบงานและลงมือทำวิจัยจริงตามกระบวนการวิจัยที่ได้เรียนมา ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเป็นการเรียนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) ที่ได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของไทย ให้มีความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ให้มีความสำคัญกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและการทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ตลอดชีวิต (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2544) ซึ่งทางภาควิชาการพยาบาล 3 ได้จัดให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากกลุ่มย่อย โดยมีอาจารย์ประจำกลุ่มเป็นผู้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ นักศึกษาแต่ละกลุ่มจะพัฒนาความรู้และพัฒนากระบวนการหาความรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามกิจกรรมในแต่ละใบงานและในที่สุดนักศึกษาแต่ละกลุ่ม จะสามารถเข้าใจและเรียนรู้กระบวนการวิจัยทั้งหมดจนนำไปสู่การลงมือทำวิจัยจริงได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้จะจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว ทางภาควิชาการพยาบาล 3 ยังใช้แนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) ร่วมด้วย โดยเป็นการเรียนรู้จากการวิจัย และเป็นการสร้างนักวิจัย ซึ่งจะได้บุคคลที่มีลักษณะที่สำคัญคือ เป็นผู้สร้างนวัตกรรม เป็นผู้ทำงานได้อย่างอิสระ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำความเข้าใจปัญหาและสามารถแก้ปัญหาได้ เป็นผู้ที่มีทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ และมีความสามารถในการจัดการกับข้อมูลที่มีมากมายหลายรูปแบบ (ไพศาล สุวรรณน้อย, 2549) ซึ่งทางภาควิชาฯ ได้

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการวิจัย โดยให้เสนอหัวข้อการวิจัย จัดทำโครงร่างการวิจัย และ
ดำเนินการวิจัยจริงตลอดกระบวนการ จนถึงขั้นตอนการสรุป อภิปรายผลการวิจัย และการให้ข้อเสนอแนะ

ภาควิชาการพยาบาล 3 รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาลมาตั้งแต่ปีการศึกษา
2549 โดยเป็นการจัดในนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ซึ่งเป็นชั้นปีสุดท้ายที่มีความพร้อม และความเหมาะสมที่จะเรียนวิชา
วิจัยทางการพยาบาล แต่ในปีการศึกษา 2551 ได้มีการปรับแผนการศึกษามาเป็นจัดการเรียนการสอนใน
นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2 เวลา 14 สัปดาห์ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทางภาควิชาการพยาบาล 3
จึงสนใจที่จะศึกษาถึงความพึงพอใจ ปัญหาและอุปสรรค ต่อการจัดการเรียนการสอน ของนักศึกษาหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ปัญหา และอุปสรรค ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล
ของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 52 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Discriptive Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาจากประชากรคือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 52 ปี
การศึกษา 2551 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา จำนวน 130 คน ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดย
วิธีการสุ่มแบบแบบง่ายโดยวิธีการจับฉลาก ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน แบ่งนักศึกษออกเป็นกลุ่มย่อย
จำนวน 4 กลุ่มๆ ละ 10 คน ในแต่ละกลุ่มมีอาจารย์ที่ปรึกษา 1 ท่านที่จบปริญญาโทด้านศึกษาทางการพยาบาลและ
ด้านบริหารทางการพยาบาล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากนักศึกษา
หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 52 จำนวน 40 คน ให้เข้าร่วมงานวิจัย ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์
การวิจัย การพิทักษ์สิทธิของผู้ร่วมวิจัย และให้ลงนามในใบพิทักษ์สิทธิผู้ร่วมวิจัยก่อนเข้าร่วมงานวิจัย จากนั้นให้

นักศึกษาทำแบบสอบถามความพึงพอใจ ปัญหาและอุปสรรค ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล หลังจากนั้นผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้จำนวน 37 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.50

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจ ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล จำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ ด้านกระบวนการกลุ่ม และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Likert Scale) ได้แก่ พึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดมีจำนวน 9 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

หาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ผ่านเกณฑ์การยอมรับ 2 ใน 3 หาความเที่ยง (Reliability) โดยนำไปสอบถามกับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 52 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มที่ทางภาควิชาฯสอน จำนวน 30 คน มีค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ .91 (ใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาคำนวณร้อยละ ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนนำเสนอด้วยความเรียง

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ความพึงพอใจของนักศึกษา และปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล

ตอนที่ 1

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปพบว่า นักศึกษาพยาบาลหญิงจำนวน 37 คน ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับดี 3.00-3.49 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 ระดับค่อนข้างดี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 ระดับพอใช้ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 ระดับดีมาก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40 และไม่ให้ข้อมูลอีก 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20

ตอนที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านกระบวนการกลุ่ม และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยทางการพยาบาล (N=37)

การจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
ก. ด้านการจัดการเรียนรู้			
1. ช่วยให้นักศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.22	0.41	มาก
2. ทำให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจเนื้อหาสาระได้ดี	4.03	0.55	มาก
3. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.24	0.68	มาก
4. ทำให้นักศึกษาได้รับการกระตุ้นการเรียนรู้จากเพื่อนสมาชิกกลุ่ม	4.38	0.72	มาก
5. ทำให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาเพิ่มขึ้น	4.35	0.58	มาก
6. ส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม	4.62	0.54	มากที่สุด
7. ส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม	4.49	0.60	มาก
8. กระตุ้นให้นักศึกษาได้มีการคิดวิเคราะห์	4.51	0.60	มากที่สุด
9. ท้าทายความสามารถของนักศึกษา	4.38	0.63	มาก
10. ส่งเสริมให้นักศึกษามีอิสระในการแสดงความคิดเห็น	4.51	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 1

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน
วิชาวิจัยทางการพยาบาล (N=37) (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล	$\bar{X}$	SD	ระดับความ พึงพอใจ
11. ส่งเสริมให้นักศึกษามีการร่วมระดมความคิดของ สมาชิกกลุ่ม	4.73	0.45	มากที่สุด
12. ส่งเสริมให้นักศึกษากล้าแสดงความคิดเห็น	4.43	0.60	มาก
13. ส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะในการนำเสนอเชิงวิชาการ	4.38	0.49	มาก
14. ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบในการศึกษา ค้นคว้า	4.57	0.50	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวมด้านการจัดการเรียนรู้	4.41	0.27	มาก
ข. ด้านกระบวนการกลุ่ม			
1. นักศึกษาได้ฝึกการรับฟังความเห็นของผู้อื่น	4.68	0.47	มากที่สุด
2. นักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มให้บรรลุ วัตถุประสงค์	4.62	0.49	มากที่สุด
3. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการแก้ไขปัญหาความ ขัดแย้งภายในกลุ่ม	4.38	0.59	มาก
4. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการประสานงานกับ ผู้อื่น	4.57	0.50	มากที่สุด
5. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการบริหารเวลาอย่างเหมาะสม	4.38	0.59	มาก
6. ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ มอบหมาย	4.68	0.47	มากที่สุด
7. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกความอดทน/อดกลั้น	4.62	0.54	มากที่สุด
8. ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีระหว่าง สมาชิก ภายในกลุ่ม	4.43	0.60	มาก
9. ส่งเสริมให้มีการแข่งขันกันระหว่างกลุ่ม	3.42	1.13	ปานกลาง

ตารางที่ 1

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน
วิชาวิจัยทางการพยาบาล (N=37) (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล	$\bar{X}$	SD	ระดับความ พึงพอใจ
10. ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือกันภายในสมาชิกกลุ่ม	4.46	0.69	มาก
11. ส่งเสริมให้มีการสร้างสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษาในชั้นเรียน	4.35	0.58	มาก
12. มีครูเป็นที่ปรึกษาส่งเสริมให้มีการสร้าง สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักศึกษา	4.84	0.37	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวมด้านกระบวนการกลุ่ม	4.45	0.31	มาก
ก. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้			
1. ตำรา และเอกสารต่างๆในห้องสมุดของทาง วิทยาลัย พยาบาลฯ มีเพียงพอในการสืบค้นข้อมูล เพื่อทำการวิจัย	3.59	0.72	มาก
2. งานวิจัยต่าง ๆ ในห้องสมุดของทางวิทยาลัยพยาบาลฯ มี เพียงพอในการสืบค้นข้อมูล เพื่อทำการวิจัย	3.50	0.69	มาก
3. นักศึกษามีความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลเพื่อ ทำการวิจัยจากระบบ Internet ของทาง วิทยาลัย พยาบาลฯ	3.46	0.86	ปานกลาง
4. สถานที่ที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อยมีเพียงพอ	3.73	0.76	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวมด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	3.57	0.57	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน	4.31	0.23	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจต่อการจัดการเรียน
การสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของแต่ละ
ด้าน พบว่า

ก. ด้านการจัดการเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงที่สุดคือ วิธีการเรียนส่งเสริมให้มีการ
ร่วมระดมความคิดของสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 4.73, SD = 0.45$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ
วิธีการเรียนทำให้ท่านเกิดความเข้าใจเนื้อหาสาระได้ดี ($\bar{X} = 4.03, SD = 0.55$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ข. ด้านกระบวนการกลุ่ม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงที่สุดคือ การทำงานกลุ่มโดยมีผู้สอนเป็นที่ปรึกษาส่งเสริมให้มีการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้สอนกับนักศึกษา ($\bar{X} = 4.84, SD = 0.37$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การทำงานกลุ่มส่งเสริมให้มีการแข่งขันกันระหว่างกลุ่ม ($\bar{X} = 3.42, SD = 1.13$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ค. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สถานที่ที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อยมีเพียงพอ ($\bar{X} = 3.73, SD = 0.76$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือนักศึกษามีความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลเพื่อทำการวิจัยจากระบบ Internet ของทางวิทยาลัยพยาบาลฯ ($\bar{X} = 3.46, SD = 0.86$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชา วิจัยทางการพยาบาล

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาลสำหรับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 52 นั้น นักศึกษารู้สึกพอใจและภาคภูมิใจในผลงานวิจัยของกลุ่มตลอดกระบวนการรวมทั้งการนำเสนอผลงานวิจัย เนื่องจากเป็นงานวิจัยชิ้นแรกของนักศึกษา แต่ทั้งนี้สามารถสรุปปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

3.1 ระยะเวลาในการเรียนวิชาวิจัยทางการพยาบาลในภาคทฤษฎีค่อนข้างจำกัด ควรเพิ่มเวลาให้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำวิจัยได้ ดีขึ้น

3.2 การเข้ากลุ่มย่อยทำให้ได้ซักถามข้อสงสัย/ปรึกษากับอาจารย์ได้อย่างใกล้ชิด ได้แลกเปลี่ยนความคิดที่หลากหลายช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้นและสามารถนำไปทำวิจัยได้ จึงควรจัดให้มีแบ่งกลุ่มย่อยเช่นนี้อีกและควรเพิ่มจำนวนครั้งของการเข้ากลุ่มย่อย

3.3 หนังสือห้องสมุดที่ใช้ในการทบทวนวรรณกรรมมีน้อย งานวิจัยที่เกี่ยวข้องค่อนข้างเก่า ข้อมูลที่ได้จึงไม่ทันสมัย ควรมีวิจัยใหม่ๆ และแหล่งค้นคว้าข้อมูลให้มากขึ้น และรวมทั้งควรจัดให้มีคอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอ และมีระบบ Internet ที่ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการค้นคว้าได้อย่างครอบคลุมเพียงพอ

3.4 นักศึกษาไม่มีความชำนาญในการสร้างเครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่สร้างเองมักมีคุณภาพไม่ดีต้องปรับปรุงหรือตัดแปลงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในงานวิจัยของนักศึกษา

3.5 มีเวลาน้อยไปสำหรับทุกกระบวนการในการดำเนินการวิจัย ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าถูกเร่งรัด ควรเพิ่มเวลาให้มากกว่านี้ และควรมีการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6 นักศึกษาใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลไม่เป็น ควรมีการสอนการใช้โปรแกรมให้ชัดเจนและเข้าใจจะทำให้ นักศึกษาสามารถนำไปใช้ได้มากกว่านี้

3.7 นักศึกษายังเข้าใจกระบวนการวิจัยไม่ดีพอทำให้สรุปผลการวิจัยได้ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาควรดูแลและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดในขั้นตอนนี้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัย แบ่งเป็น 4 ประเด็นหลักดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล

นักศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทั้งรายด้าน และโดยรวม โดยข้อที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด 3 อันดับได้แก่ มีครูเป็นที่ปรึกษาส่งเสริมให้มีการสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักศึกษา (ค่าเฉลี่ยคะแนน = 4.84) ส่งเสริมให้มีการสร้างสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน (ค่าเฉลี่ยคะแนน = 4.35) ทำให้นักศึกษาได้ฝึกการรับฟังความเห็นของผู้อื่น (ค่าเฉลี่ยคะแนน = 4.68) และส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย (ค่าเฉลี่ยคะแนน = 4.68) ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า วิชาวิจัยทางการพยาบาล (Nursing Research) มีวัตถุประสงค์ของรายวิชาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย สามารถเขียนโครงร่างการวิจัย และทำการวิจัยขั้นพื้นฐานได้โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน หลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักวิจัย (สถาบันพระบรมราชชนก, 2545) ภาควิชาฯ ได้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และใช้การวิจัยเป็นฐาน โดยพิมพันธ์ เจริญกุล (2544) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ สามารถเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้เรียนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างกระฉับกระเฉงและเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย

สำหรับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) นั้นเป็นการเรียนรู้จากการวิจัย และเป็นการสร้างนักวิจัย ซึ่งจะได้บุคคลที่มีลักษณะที่สำคัญ คือเป็นผู้สร้างนวัตกรรม เป็นผู้ที่ทำงานได้อย่างอิสระ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำความเข้าใจในปัญหาและสามารถแก้ปัญหาได้ เป็นผู้ที่มีทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ และมีความสามารถในการจัดการกับข้อมูลที่มีมากมายหลายรูปแบบ (ไพศาล สุวรรณน้อย, 2549) ภาควิชาฯ ได้จัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานทั้ง 2 แนวทางข้างต้นเข้าด้วยกัน โดยมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งการบรรยาย อภิปราย การทำกิจกรรมกลุ่มตามใบงาน และลงมือดำเนินการวิจัยจริง โดยจัดให้นักศึกษาได้เรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 10 คน มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มที่ดูแลจัดการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และคอยให้คำปรึกษาชี้แนะ ให้ความรู้เพิ่มเติม คอยช่วยเหลือตลอดกระบวนการวิจัย

ในการเรียนการสอนกระบวนการวิจัยได้มอบหมายงานให้นักศึกษาตามใบงานซึ่งมีทั้งหมด 4 ใบงาน โดยเริ่มจากการศึกษางานวิจัยของบุคคลอื่นร่วมกัน จากนั้นศึกษาค้นคว้า ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เสนอหัวข้อการวิจัย จัดทำโครงร่างการวิจัย จนถึงลงมือดำเนินการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เขียนรายงานการวิจัย ตลอดจนการนำเสนอผลงานวิจัย ซึ่งทำให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มเกิดการพัฒนาความรู้ และพัฒนา

กระบวนการหาความรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามกิจกรรมในแต่ละไปงาน ในที่สุดนักศึกษาแต่ละกลุ่มจะสามารถเข้าใจและเรียนรู้กระบวนการวิจัยทั้งหมด จนนำไปสู่การลงมือทำวิจัยจริงได้ด้วยตนเอง จากการจัดการเรียนการสอนดังที่กล่าวมาจึงส่งผลให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาลอยู่ในระดับมากทั้งรายด้านและโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุวรรณ บุญยะสิทธิ์ และคณะ (2545) ซึ่งศึกษาเพื่อประเมินการใช้รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มีภาวะสุขภาพเป็ยงเบน 1 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง และผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติ โดยผู้เรียนและผู้สอนอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก

ประเด็นที่ 2 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล ด้านการจัดการเรียนรู้ จากผลการศึกษาพบว่า ข้อที่นักศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจสูงที่สุดคือ วิธีการเรียนส่งเสริมให้มีการร่วมระดมความคิดของสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 4.73, SD = 0.45$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถอภิปรายได้ว่าทางภาควิชาฯ ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลาย เป็นการฝึกสมองให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดในเรื่องของการคิดไม่ใช่เรื่องของการจำ ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ (2544) กล่าวว่าความคิดเป็นการทำงานของสมองที่เกิดขึ้นอัตโนมัติ โดยต้องจัดการเรียนรู้หรือจัดสิ่งกระตุ้นให้มากพอที่สมองจะได้คิด ทักษะการคิดเป็นส่วนสำคัญของความฉลาดเป็นสิ่งที่เรียนรู้และพัฒนาได้ โดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ดี มีประสิทธิภาพ 2 ขั้นตอน ขั้นแรกคือการเรียนรู้อย่างไม่มีความเครียด ขั้นที่สอง สมองเสาะแสวงหาข้อมูล โดยต้องอาศัยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เช่น กิจกรรม สิ่งแวดล้อม ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญที่ทางภาควิชาฯ ได้จัดคือการจัดการเรียนรู้โดยกลุ่มย่อยซึ่งแบ่งนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม เรียนรู้ร่วมกันผ่านกิจกรรมของไปงานทั้ง 4 ไปงาน โดยเริ่มจากศึกษางานวิจัยของบุคคลอื่นร่วมกัน จนถึงการลงมือทำวิจัยและการนำเสนองานวิจัย ซึ่งการเรียนรู้ดังกล่าวถือว่าประสบความสำเร็จ เพราะนักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ได้รับความสนุกสนานจากการเรียน ได้มีส่วนร่วมในการเรียน ได้ทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ค้นพบข้อคำถามและคำตอบใหม่ ๆ สิ่งใหม่ ๆ ประเด็นที่ท้าทายและความสามารถในเรื่องใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการบรรลุผลสำเร็จของงานที่นักศึกษาริเริ่มด้วยตนเองคือผลงานวิจัย และการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มจะช่วยเสริมความเจริญงอกงาม การพัฒนาความเป็นผู้ใหญ่ การปรับปรุงการทำงาน และการจัดการกับชีวิตของแต่ละบุคคล สัมพันธภาพที่เท่าเทียมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของผู้เรียน (วัฒนาพร ระวังทุกข์, 2542) ทั้งยังช่วยให้มีการระดมความคิดเห็นในระหว่างการเรียนรู้ในกลุ่มย่อยและระหว่างการทำงานกลุ่มด้วยกันตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในไปงาน

ผลการศึกษาของงานวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของชิตกาญจน์ เจริญ และคณะ (2547) ที่ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาวิจัยทางการพยาบาล ในนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 จำนวน 49 คน และนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา ผลการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเรียนรู้สรุปได้ว่า

ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางสังคม ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม และการคิดวิเคราะห์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยในการทำงานกลุ่มในระดับดีมาก มีความสุขในการเรียนและมีความรู้สึกตระหนักในคุณค่าของตนเองอยู่ในระดับมาก สำหรับวิธีการเรียนที่ทำให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาสาระได้ดีนั้นมีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำสุด ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.55$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่าในปีการศึกษา 2551 ได้มีการปรับแผนการศึกษามาจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการแพทย์พยาบาลในชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2 เวลา 14 สัปดาห์ ซึ่งเป็นเวลาที่น้อย โดยนักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า “ระยะเวลาในการเรียนค่อนข้างจำกัด ควรเพิ่มเวลาให้มากขึ้น (11คน)” ในประเด็นความเหมาะสมของเวลาที่นักศึกษาใช้ในการเรียนวิชานี้มีความคิดเห็นเห็นว่า “เวลามีน้อยทำให้การทำวิจัยเร่งรัดมากเกินไป (20 คน)” “เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีน้อย (13คน)”

นอกจากจะมีปัญหาเรื่องเวลาแล้ว วิชานี้ยังเป็นวิชาที่ยากเพราะนอกจากจะต้องเรียนเนื้อหาวิชาแล้ว นักศึกษาจะต้องลงมือทำวิจัยจริง และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาเรียนวิชานี้ได้เข้าใจดีขึ้นคือ ควรจัดให้นักศึกษาได้เรียนวิชาคณิตศาสตร์และสถิติให้ต่อเนื่องหรือเชื่อมโยงกับวิชาวิจัยทางการแพทย์พยาบาล ซึ่งในนักศึกษากลุ่มนี้พบว่าได้จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ในชั้นปีที่ 2 และเรียนวิชาวิจัยทางการแพทย์พยาบาลในภาคเรียนที่ 2 ของชั้นปีที่ 3 ทำให้นักศึกษาอาจมีปัญหาในการเชื่อมโยงความรู้จากวิชาคณิตศาสตร์และสถิติมาสู่วิชาวิจัยทางการแพทย์พยาบาลได้ ประกอบกับเนื้อหาของวิชาวิจัยทางการแพทย์พยาบาลไม่มีการทบทวนความรู้จากวิชาคณิตศาสตร์เพื่อเชื่อมโยงมายังขั้นตอนของทดสอบสมมติฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ยาก จึงส่งผลให้ความพึงพอใจในข้อนี้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ประเด็นที่ 3 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยทางการแพทย์พยาบาล ด้านกระบวนการกลุ่ม จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การทำงานกลุ่มโดยมีผู้สอนเป็นที่ปรึกษาส่งเสริมให้มีการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้สอนกับนักศึกษา ($\bar{X} = 4.84$, $SD = 0.37$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถอภิปรายได้ว่าในการจัดการเรียนการสอนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลาย ทั้งการบรรยาย ทำกิจกรรมกลุ่มตามใบงาน และดำเนินการวิจัยจริง โดยจะร่วมกันเรียนรู้และทำงานเป็นกลุ่มย่อยทั้งขั้นตอนจัดทำโครงร่างการวิจัย และดำเนินการวิจัยจริง และจะใช้การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) เน้นการเรียนรู้ในลักษณะการเรียนรู้แบบประสบการณ์ (Experience Based Learning) และกระบวนการกลุ่ม (Group Process) คือ เน้นการเรียนรู้โดยอาศัยประสบการณ์ของผู้เรียนก่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ท้าทายและต่อเนื่อง เน้นการเรียนรู้เชิงรุก คือผู้เรียนต้องทำกิจกรรมตลอดเวลา ไม่ได้นั่งฟังบรรยายอย่างเดียว มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยสื่อทุกรูปแบบ การพูดหรือการเขียน ซึ่งอำนวยความสะดวกให้เกิดการแลกเปลี่ยน การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์การเรียนรู้และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีขึ้น จากการทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม เพราะผู้เรียนแต่ละคน มีโอกาสได้ช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เป็นการขยายโลกทัศน์ของผู้เรียน ได้ร่วมคิด

วิเคราะห์ ปฏิบัติ เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการเรียนรู้ จากการทำกิจกรรมร่วมกัน และพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

บทบาทของผู้สอนคือ ผู้สนับสนุน (Supporter) และเป็นแหล่งความรู้ (Resource person) ของผู้เรียน ครูจะให้ทุกอย่างแก่ผู้เรียนไม่ว่าจะเป็น ความเชี่ยวชาญ ความรู้ เจตคติ และการฝึกฝน โดยผู้เรียนมีอิสระที่จะรับหรือไม่รับการให้ นั่นก็ได้ ในการจัดการเรียนการสอน ทางภาควิชาฯ ได้จัดให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากกลุ่มย่อย ในการจัดกลุ่มย่อยจัดเป็น 4 กลุ่ม นักศึกษากลุ่มละ 10 คน โดยอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มจะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในแต่ละใบงาน ซึ่งมีทั้งหมด 4 ใบงาน นักศึกษาจะต้องพบกับอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งหมด 26 ชั่วโมง และสามารถนัดพบได้เพิ่มเติมนอกจากเวลาที่กำหนดไว้ตามตาราง โดยอาจารย์ที่ปรึกษาจะใช้เวลากับนักศึกษาอย่างเต็มที่ นักศึกษาสามารถติดต่อนัดหมายกับอาจารย์ทั้งในและนอกเวลาราชการ ติดต่อกันหลายทางทั้งทางโทรศัพท์ ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะในช่วงของการดำเนินการวิจัย นักศึกษาและอาจารย์จะเข้ากลุ่มร่วมกันบ่อยขึ้น เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ยากและซับซ้อน ปัญหาอุปสรรคมีหลายอย่าง นักศึกษาจึงต้องการคำปรึกษาและคำแนะนำอย่างใกล้ชิด ลักษณะสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มจะเป็นสัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือ ที่มุ่งให้การช่วยเหลือตามความต้องการของนักศึกษาและตามสถานการณ์ จึงส่งเสริมสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด อบอุ่นระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งนักศึกษาได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า “การเข้ากลุ่มย่อยทำให้ได้ซักถามข้อสงสัย/ปรึกษากับอาจารย์ได้ใกล้ชิดและเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น (22 คน)” “ทำให้ได้แลกเปลี่ยนความคิดที่หลายมุมมอง สามารถนำไปทำวิจัยได้ (11 คน)”

นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมให้มีการแข่งขันกันระหว่างกลุ่ม เพื่อมุ่งให้นักศึกษาสร้างผลงานการเรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพ โดยจัดให้มีเวทีวิจัย เพื่อให้แต่ละกลุ่มได้นำเสนอผลงานวิจัยด้วยรูปแบบที่น่าสนใจ และยังให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มมีส่วนร่วมในการให้คะแนนการนำเสนอของเพื่อนกลุ่มอื่นๆด้วย แต่ผลการวิจัยพบว่า การทำงานกลุ่มส่งเสริมให้มีการแข่งขันกันระหว่างกลุ่มมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.42, SD = 1.3$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้ นักศึกษาอาจไม่ได้มุ่งที่จะแข่งขัน เนื่องจากเป็นการทำวิจัยครั้งแรก ซึ่งมีขั้นตอนที่ยากซับซ้อน ประกอบกับนักศึกษามีเวลาที่จำกัดในการศึกษาวิจัย จึงมุ่งที่จะทำงานให้แล้วเสร็จตามเป้าหมายมากกว่าที่จะมุ่งแข่งขันกับกลุ่มอื่น ซึ่งนักศึกษาแสดงความคิดเห็นว่า “เป็นผลงานวิจัยชิ้นแรก อาจจะทำได้ไม่ดีเท่ากลุ่มอื่นแต่คิดว่าทำดีที่สุดแล้วและทำให้มีประสบการณ์ในการทำวิจัยครั้งต่อไป (14 คน)” อย่างไรก็ตามนักศึกษาส่วนใหญ่รู้สึกพอใจและภูมิใจกับผลงานของกลุ่มตน โดยนักศึกษาแสดงความคิดเห็นว่า “ทุกคนมีส่วนร่วมและได้ช่วยกันทำอย่างเต็มที่ (21 คน)” “การนำเสนอของกลุ่มทำได้ดี (ควบคุมอารมณ์ได้, อธิบายได้, นำเสนอได้ตามที่ศึกษา) (18 คน)” “รู้สึกภูมิใจกับผลงานวิจัยของตนเอง (9 คน)” จึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับการแข่งขัน ทำให้ผลการประเมินความพึงพอใจในเรื่องการทำงานกลุ่มส่งเสริมให้มีการแข่งขันกันระหว่างกลุ่มมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ประเด็นที่ 4 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาวิจัยทางการพยาบาลด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สถานที่ที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อยมีเพียงพอ ($\bar{X} = 3.73, SD = 0.76$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก สามารถอภิปรายได้ว่า ทางวิทยาลัยพยาบาลฯ มีระบบการจองห้องประชุมกลุ่มย่อยผ่านทางอินเทอร์เน็ต จึงทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการจองห้องประกอบกับทางวิทยาลัยพยาบาลฯ มีจำนวนห้องประชุมกลุ่มย่อยถึง 20 ห้องที่สามารถใช้ได้ จึงส่งผลทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในเรื่องสถานที่ที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อย นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจต่ำสุดในข้อที่ไม่ได้รับความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการวิจัยจากระบบ Internet ของทางวิทยาลัยพยาบาลฯ ($\bar{X} = 3.46, SD = 0.86$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการสืบค้นข้อมูลทางระบบเครือข่าย Internet เป็นระบบ Log File เพื่อให้เป็นไปตาม พรบ.คอมพิวเตอร์ 2550 ในมาตรา 26 ซึ่งต้องมีระบบจัดการเก็บข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่า 90 วัน และประกอบกับระบบเครือข่ายยังไม่เป็นระบบใยแก้วนำแสง ทำให้การจราจรคอมพิวเตอร์ของวิทยาลัยพยาบาลฯ มีความล่าช้าทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้งาน ซึ่งนักศึกษามีข้อเสนอเรื่องปัญหาอุปสรรคว่า “หนังสือที่ใช้ในการทบทวนวรรณกรรมมีน้อย การวิจัยที่เกี่ยวข้องค่อนข้างเก่า ข้อมูลที่ได้จึงไม่ Update (13 คน)” จากปัญหาข้อจำกัดเรื่องการค้นคว้าจากหนังสือในห้องสมุดทำให้นักศึกษาต้องใช้การสืบค้นทางคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น แต่ก็พบปัญหา ดังข้อเสนอแนะในประเด็นเดียวกันว่า “ควรจัดให้มีคอมพิวเตอร์และระบบ Internet เพื่อการค้นคว้าอย่างเพียงพอ (5 คน)” จึงส่งผลให้ความพึงพอใจในเรื่องความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลเพื่อทำการวิจัยจากระบบ Internet มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอน

1. การเรียนการสอนวิชาวิจัย ผู้สอนควรมีการเชื่อมโยงความรู้วิชาคณิตศาสตร์และสถิติ มาสู่วิชาวิจัยทางการพยาบาล
2. ผู้สอนในวิชาวิจัยทางการพยาบาลควรปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การอ่านผลการวิเคราะห์ และการแปลผล เพื่อให้นักศึกษานำความรู้มาใช้ได้จริงในขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เช่น การมีตัวอย่างข้อมูลเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบที่หลากหลาย
3. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ควรแบ่งการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล เป็น 2 ภาคการศึกษาต่อเนื่องกัน โดยภาคการศึกษาแรกเป็นการปูพื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยและพัฒนาโครงการวิจัย ส่วนภาคการศึกษาต่อมา เป็นการลงมือดำเนินการวิจัยตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้นักศึกษามีเวลาเพียงพอในการศึกษาเรียนรู้กระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง
4. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ควรจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อย่างเพียงพอทั้งตำรา

เอกสารและงานวิจัยที่ทันสมัย ตลอดจนปรับปรุงระบบการสืบค้นข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก Internet โดยมี
ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย ทำให้การสืบค้นข้อมูลสะดวก รวดเร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การทำวิจัยในชั้นเรียนอาจารย์พยาบาลควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการวิชา
วิจัยทางการพยาบาลร่วมกับรายวิชาอื่นในหมวดวิชาชีพเฉพาะ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะวิชาชีพทางการพยาบาล
ด้วยวิธีการทางวิจัย

ประโยชน์ของงานวิจัย

ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจ ปัญหา และอุปสรรค ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทาง
การพยาบาลของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 52 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
นครราชสีมา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางการพยาบาล
ในปีการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
ซิดคาญจน์ เจริญ, และคณะ. (2547). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาวิจัย
ทางการพยาบาล*. สงขลา: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา.
- ไพศาล สุวรรณน้อย. (2549). *การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning)*. ขอนแก่น:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). *การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิด วิธีและเทคนิคการสอน 1*.
กรุงเทพมหานคร: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมนเนจเจอร์.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพมหานคร: แอล ที เฟลส.
- สันสนีย์ ฉัตรคุปต์, และอุษา ชูชาติ. (2544). *ฝึกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking)*.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สถาบันพระบรมราชชนก. (2545). *ประมวลรายวิชาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545*. นนทบุรี:
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- สุวรรณา บุญยะสิทธิ์พรหม, และคณะ. (2545). *รายงานวิจัยเรื่องการประเมินการใช้รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นศูนย์กลาง ในวิชา 262 305 ปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มีสุขภาพเบี่ยงเบน 1*. ขอนแก่น:
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.